

NEDERLANDSCHE PLANTENZIEKTENKUNDIGE (PHYTOPATHOLOGISCHE)
VEREENIGING

TIJDSCHRIFT OVER PLANTENZIEKTEN

ONDER REDACTIE VAN

Ir N. VAN POETEREN †, PROF. DR W. K. J. ROEPKE
EN MEJ. H. L. G. DE BRUYN

REDACTIE-ADRES: Ir N. VAN POETEREN †, WAGENINGEN

KORTE MEDEDEELINGEN: Dr A. J. P. OORT, WAGENINGEN

DRUKKERS-UITGEVERS: H. VEENMAN & ZONEN, WAGENINGEN

52e Jaargang (1946)

4e aflevering

Juli-Aug. 1946

IN MEMORIAM Ir NICOLAAS VAN POETEREN
(25 Januari 1882—10 Juli 1946)

Twee zware slagen hebben den Plantenziektenkundigen Dienst kort na elkaar getroffen; op 28 Mei overleed plotseling de Heer T. A. C. SCHOEVERS, en op 10 Juli volgde hem de Heer N. VAN POETEREN in den dood. Was de eerstgenoemde enkele jaren ouder en dus reeds gepensioneerd, hij bleef zijn ongeëvenaarde werkkraft en groote encyclopaedische kennis nog aan den Dienst geven. VAN POETEREN had den pensioengerechtigden leeftijd nog niet bereikt, en alhoewel zijn gezondheid na de evacuatie iets minder was geworden, bleef hij op zijn post, om den Dienst met bekwame hand door allerlei moeilijkheden heen te leiden. Nu zijn zij er niet meer, de Dienst moet zijn beide oudste, ervaren en bekwame steunpilaren missen; waarlijk, deze dupliciteit der gebeurtenissen is wel bijzonder tragisch!

N. VAN POETEREN werd geboren te 's-Gravenhage, op 25 Jan. 1882; hij bezocht er de H.B.S., werkte daarna korten tijd practisch in den tuinbouw, koos vervolgens het bankvak, dat hem echter niet lag, en bereidde zich in zijn vrijen tijd voor op het Staatsexamen. Een langdurige ongesteldheid bracht verandering in zijn toekomstplannen, hij liet zich daarom in 1904 als student in den Tuinbouw te Wageningen inschrijven en behaalde in 1908 de Acte Tuinbouw. In 1909 werd hij assistent bij Prof. Dr. JAN RITZEMA Bos. Vanaf dit oogenblik dateert zijn daadwerkelijke belangstelling voor de Plantenziektenkunde. Toen Prof. RITZEMA Bos in 1919 gepensioneerd werd, volgde N. VAN POETEREN hem op als Hoofd van den P.D. Vanaf dit moment neemt de P.D. een groote vlucht, zijn werkzaamheden breiden zich sterk uit, de organisatie, voortgekomen uit een klein, bescheiden begin, krijgt wereldbekendheid, zoo niet wereldvermaardheid. Ontzaggelijk veel heeft de P.D. gedaan, niet alleen voor de bestrijding van ziekten en plagen in onzen Land- en Tuinbouw, maar misschien meer nog op het gebied van den export van onze land- en tuinbouwproducten. Herinnerd moge slechts worden aan den strijd tegen den Coloradoever, door den Dienst aanvankelijk met zooveel succes aangebonden. Dit alles geschiedde onder leiding van VAN POETEREN; zijne algemeene phytopathologische kennis, zijn tuinbouwkundige inslag, een zekere commercieele aanleg kwamen hem hierbij te stade, maar meer nog zijn zijn groote persoonlijke eenvoud en zijn absolute eerlijkheid oorzaak geweest, dat het Buitenland groot vertrouwen in den P.D. ging stellen. In 1923 vond te Wageningen het eerste (en helaas eenige!) Internationale Phytopathologen Congres plaats, waar vertegenwoordigers van ongeveer 20 verschillende naties, zoo kort na den wereldoorlog, bijeenkwamen. In de organisatie van dit Congres heeft VAN POETEREN, samen met SCHOEVERS, een niet gering aandeel gehad. Een jaar later, in 1924, vierde de P.D. zijn 25-jarig bestaan. Bij die gelegenheid werd de overledene benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Ook deed VAN POETEREN verschillende groote reizen in verband met phytopathologische problemen van internationale beteekenis. Dát de Coloradoever, al voor den oorlog, hooge eischen aan de waakzaamheid en aan de werkzaamheid van VAN POETEREN stelde, behoeft geen nader betoog. Wat VAN POETEREN overigens voor den P.D. beteekende, moge door meer bevoegden elders worden uiteengezet.

Voor de Plantenziektenkundige Vereeniging heeft de overledene veel gedaan. Sedert 1924 was hij lid van de Redactie. Onnoodig te zeggen, dat hij (sedert 1929) een soort hoofd-redacteurschap bekleedde, waarbij hij speciaal de schakel vormde met de Drukkerij VEENMAN. De Vereeniging is hem hiervoor dank verschuldigd. Zoo is het leven van VAN POETEREN eigenlijk in tamelijk rustige banen verlopen. Hij was in de eerste plaats organisator en leider; als onderzoeker zal men zijn naam in de annalen der phytopathologie niet tegenkomen, wat niet wegneemt, dat hij groot aandeel in het totstand komen van de vele publi-

caties van den P.D. heeft gehad, welke geschriften steeds zonder vermelding van auteursnamen werden gepubliceerd. De oorlogsjaren waren ook voor hem moeilijk geweest. Aan de organisatie van den P.D. werd van buitenaf gerutteld; hij verloor een van zijn beide zoons; zijn gezondheid werd minder, maar zijn dood kwam nog vrij onverwacht.

Wat mij in VAN POETEREN steeds het meeste heeft geboeid, dat was de mensch, al is dit moeilijk onder woorden te brengen. Wellicht kan men getuigen, dat hij de eenvoud in persoon was; een en al ongekunsteld, beminnelijk en van groote bescheidenheid; eerlijk, oprecht en zuiver in al zijn bedoelingen. Steeds trachtte hij het goede in den medemensch te zien, de vermeende of werkelijke fouten van anderen veroordeelde hij niet, maar hij trachtte ze psychologisch te doorgronden en te verklaren. Geen mensch was volgens hem werkelijk slecht, iedereen wil op zijn manier het goede, zoo ongeveer luidde zijn axioma. Een blijmoedig optimisme schraagde hem ook in moeilijke oogenblikken van zijn leven. Maar dit alles verklaart niet voldoende de persoonlijke charme die van hem uitging; een fijn en innerlijk zeer beschaafd mensch is met hem heengegaan. Moge hij thans de rust vinden, waarvan hij op deze aarde niet meer heeft kunnen genieten!

Wageningen

W. ROEPKE

IN MEMORIAM T. A. C. SCHOEVERS

Op 28 Mei 1946 is de heer SCHOEVERS ons overleden. Terugkeerende van een langen fietstocht werd hij bij het oversteken van een weg door een auto aangereden. Hij werd zwaar gewond opgenomen en zonder tot bewustzijn te zijn gekomen, blies hij enkele uren later den laatsten adem uit.

Hoewel de heer SCHOEVERS reeds bijna 68 jaar was, stond hij nog met beide beenen in het volle leven. Toen hij den pensioengerechtigden leeftijd bereikte, bleef hij op verzoek van het Departement van Landbouw zijn taak als Plaatsvervangend Hoofd van den Plantenziektenkundigen Dienst waarnemen en met groote opgewektheid heeft hij zich daaraan tot het laatste toe gewijd. Daarnaast was hij als Secretaris van het Genootschap voor Landbouwwetenschap de centrale figuur in deze vereeniging, temeer daar hij ook hoofdredacteur was van haar orgaan, het Landbouwkundig Tijdschrift. Tevens voerde hij de redactie van het Maandblad van den Landbouwvoorlichtingsdienst. Hij was ook voorzitter van de Mycologische Vereeniging en jarenlang was hij bestuurslid van de Phaenologische Vereeniging. Op zijn initiatief werd deze vereeniging omgezet in een studiering van het Genootschap voor Landbouwwetenschap.

Alleen reeds uit deze opsomming van zijn functies blijkt, dat de heer SCHOEVERS iemand geweest is van een zeldzame werkkraft. Tot diep in den nacht kon hij ingespannen bezig zijn. Werken was hem een genot en vacantie nam hij bijna nooit.

Zijn dagtaak, het advieswerk bij den Plantenziektenkundigen Dienst, deed hij op onnavolgbare wijze. Altijd stond hij klaar om anderen te helpen. De stroom van brieven, die in den drukken tijd binnen kwam, wies nooit zoo hoog of de heer SCHOEVERS wist er zich doorheen te slaan. En hoe! Hij bezat het geheim van aan ieder advies een persoonlijk cachet te geven, want hij gaf zich moeite voor ieder, die zich tot hem wendde. Zelfs de simpelste vraag deed hij niet met een kort